

Danmarks Naturfredningsforening i Fredericia Nyhedsbrev nr. 54, 1. september 2014

Kære læser

Sikke en herlig sommer, vi har haft - du har forhåbentlig nydt den. Mursejlerne forlod vores by og rejste til Afrika i august - i topform. Sjældent har luften rummet så mange insekter og flyvende edderkopper. Landsvalen på fotoet har fået flere unger på vingerne end normalt, når den rejser i oktober. Sådan har klimaet været med såvel solelskende mennesker som insekter og fugle.

Men hvis du tror, at føden til alle de fortryllende væsener kommer fra det traditionelle landbrug, kan du godt tro om igen. Her er der groft sagt kun det, landmanden ønsker. Det er derfor, det er så vigtigt at bevare fristeder som Fælleden. Det er i virkeligheden også i landmandens, frugtplantage ejerens og skov ejerens snævre økonomiske interesse, for uden tamme og vilde bier, sommerfugle og andre insekter til at bestøve planterne vil mange af disse ikke give nogen afgrøder.

Husk at sende nyhedsbrevet videre til venner og bekendte.

Fredning fører ikke til nedlæggelse af kaserne - og har aldrig gjort det!

Fra venstre udsigt mod Trelde Næs fra forsvarets område. Fra byen og til næsset er der 7 km uden et hus eller et sommerhus (men dog et par skure). Hvor finder man tilsvarende i vores overbebyggede land! Fælleden er ikke blot natur, men også en national slagmark i udfaldet fra Fredericia den 6. juli i 1849. Generalmajor Olaf Rye faldt i stormen på Trelde Skanse (ved Kaltoftevej). Til højre ses rekonstruerede skanser på Fælleden fra tiden efter 1849.

Når vi føler behov for at slå en kendsgerning fast i overskriften med syvtommer søm, skyldes det, at en misforståelse er blevet spredt i lokalpressen om vores ønske om en "sovende" fredning af forsvarets øvelsesområde i Fredericia, Hyby Fælled, eller bare Fælleden: "Der kan I selv se, hvad der skete på Sjælland", har man sagt, "fredning fører til nedlæggelse af kaserne!"

Historien går på Høvelte, Sandholm og Sjælsmark kaserne, som ligger i samme øvelsesområde - et område, som stadig bruges af forsvarret. Sandholm blev nedlagt i 1989, dvs. før fredningen, som først skete i år 2000. Høvelte er stadig kaserne, og livgarden bruger øvelsesterrænet. Sjælsmark kaserne husede det nedlagte

Kongens Artilleriregiment og er nu hjemsted for enheder under Hjemmeværnet. Historien har ikke noget på sig.

Fredericia Kommune kommer ikke til at hænge på en erstatning sammen med Miljøministeriet, for med fredningen af området på Sjælland blev der truffet en principiel afgørelse, som slog fast, at Forsvarsministeriet ikke kan forvente erstatning, når dets arealer fredes. Samtidig blev det afgjort, at forsvaret uændret kan fortsætte sine aktiviteter så længe, det har brug for det til forsvarsformål - derfor en "sovende" fredning. Forsvaret kan blot ikke regne med en økonomisk gevinst, når det en dag ikke længere har brug for arealet.

DN's fredningschef, Birgitte Ingrisch, har skrevet en kort redegørelse for en række fredninger af forsvarets øvelsesområder. Her dokumenteres det, at fredning ikke fører til nedlæggelse af kaserner.

PS. Vi arbejder på vores fredningsforslag og sender det i nær fremtid til Fredericia Byråd. Medlemmerne har vel erkendt, at Fælledens natur ikke er beskyttet, og nu har de dokumentation for, at fredning af øvelsesområder ikke fører til nedlæggelse af kaserner. Så kan det være, at de har lyst til at tage en snak med os. Vi regner med at offentliggøre fredningsforslaget til oktober.

Biodiversitet nu: Hjælp os med at samle ny viden om naturens tilstand!

Almindelig Blåfugl, fotograferet i en sandgrav i Gl. Pjedsted. Blåfugle skal vi holde øje med, for de trives i enge og på overdrev, der ikke er udsat for sprøjtegifte og gødskning. Blåfugle er positive indikatorer på biodiversitet - dvs. rigdom på arter og antal af den enkelte art.

Du kan være med til at registrere ændringer i naturen sammen med DN og forskere fra Københavns og Aarhus Universitet. Resultaterne skal bruges til at rådgive politikere - i folketinget og i kommunerne - samt landmænd og andre jordejere om, hvordan de kan få en større rigdom af planter og dyr.

Dit bidrag er at registrere, hvad du ser i naturen. Tast straks ind på din smartphone ude på turen eller tast ind på din computer, når du kommer hjem.

Projektet løber fra 2014 til 2020. Det går ud på at holde øje med forekomsten af en række let genkendelige og ikke særligt sjældne arter, som siger meget om naturens tilstand. Hvis arterne har det godt, har mange andre arter det sandsynligvis også. Blåfuglen på fotoet er en af de udvalgte arter - blandt de adskillige andre er vibe, citronsommerfugl, pindsvin, snog, guldsmed og firben.

Læs her, hvordan du kan deltage i Biodiversitet Nu

Og derefter er det om at komme ud i landskabsparkerne

Skarven: Ny rapport gør den ansvarlig for nedgangen i en række fiskebestande

Skarver samarbejder om fiskefangst - her på Rands Fjord. Fotoet viser skarverne lede efter en stime byttefisk. Når de finder stimen, dykker de fleste skarver, og fugle fra bagtroppen flyver konstant op foran for at komme ind i stimen igen. En af de oplevelser, du kan få, hvis du står i skjul i kommunens fine fuglehus ved Fagerlien.

Rapporten er udarbejdet af DTU Aqua, og den handler især om skarvernes fiskefangst i ferskvand. I mindre omfang omtaler man andre fiskeædere - fiskehejre, lappedykker, odder, mink og sæl. Men skarven står for langt den største fangst.

De fleste fuglekiggere er fascinerede af skarven - denne underlige fortidsfugl, som var ved at være udryddet i Danmark. Den blev fredet, og bestanden steg eksplosivt. Såvel erhvervsfiskere som lystfiskere var ikke længe om at udpege skarven som en blandt flere årsager til deres ringere og ringere fangster. Med "videnskabelige" forbehold giver rapporten dem ret.

Hvis man ikke længere kan fange ørreder i åen, er der grund til at tro, at man kan pege på skarven som den skyldige. I de senere års hårde vintre med islagte søer og fjorde fik skarverne blik for at fiske i vores åer. Også bestande af fladfisk i områder nær kysterne synes hårdt ramt. Og skarvens gamle navn, "ålekraige", er velbegrunderet.

Lystfiskere med hang til ørred- og laksefiskeri ser yderligere et problem i den store skarvbestand. Det er dokumenteret, at skarverne tager en stor del af de udtrækkende smolt, dvs. små ørreder og laks, der forlader åen, hvor de blev født for at vokse op i havet. Det er også dokumenteret, at smolten har svært ved at finde vej gennem søer på vej ud til havet - deres rejse forlænges, og risikoen for at blive offer for rovfisk eller -fugle bliver større. Og i Rands Fjord skal de passere spidsrod forbi skarvkolonien, mens bestanden af gedder og store aborrer heldigvis for smolten synes at være ringe, dels på grund af det uklare vand - de jager ved hjælp af synet - og dels fordi også de bliver ædt af skarverne.

Nogle smolt må dog slippe forbi, for vi har ved elektrofiskeri fundet pæne bestande af havørreder på gydevandring i Gammelby Mølleå, selv om de ikke alle nødvendigvis er født her¹. De kønsmodne fisk går som hovedregel op og yngler i det vandløb, hvor de selv blev født. Men Vejle Å med stor havørredbestand er tæt på.

Lystfiskerne må sætte deres lid til havørnene. Det er set, at de har taget skarvunger i kolonien på Vejle-siden, og også at ørnebesøg giver panik og sikkert tabte æg og unger. Men nogen reduktion af bestanden af skarver kan vi ikke få øje på. Det kan ændre sig, når ørnene bliver ældre og mere erfarne. Den voksne skarv er for stor og tung for ørnene og dens spidse næb for farligt. Havørne vil altid foretrække det bytte, som nemmest giver dem føde nok. Det er indtil videre brasener og blishøns om sommeren og også karper, som ulovligt er udsat i Rands Fjord.

Var der én og anden læser, der kom til at tænke på det gamle udtryk *høg over høg!*

Find rapporten fra [DTU Aqua her](http://www.fiskepleje.dk/Nyheder/2014/06/Dyr_aeder_fisk_og_paavirker_bestandene)
(http://www.fiskepleje.dk/Nyheder/2014/06/Dyr_aeder_fisk_og_paavirker_bestandene)

Hvis du ser en ringmærket fugl ...

Ja, her er vi kommet uden for sognegrænsen. Flamingoerne og fregatfuglen er fra Rio Lagartos i Mexico, men svartbagen er dog fra Fredericia Havn. De tre har det til fælles, at de er mærkede - fregatfuglen på vingen, de to andre har ringe på benene.

Der kan være mange grunde til, at vi gerne vil vide, hvor fuglene flyver hen og ad hvilke veje. F.eks. når en vindmøllepark bliver planlagt. Et vindmølleselskab i USA har fået en klækkelig bøde - en ørn kolliderede med en af dets møller. Man havde ikke på forhånd undersøgt ørnens trækruter.

Man mener, at overlærer Mortensen fra Viborg var den første, som systematiserede brugen af ringmærkning. Det var i 1899, hvor han mærkede et antal stære. Siden er metoden blevet udbredt i hele verden. I Danmark er Zoologisk Museum landets ringmærkningscentral. Hvis det lykkes dig at aflæse en ring, bidrager du til at skaffe mere viden. Og samtidig er det sjovt at få lidt at vide om "din" fugls færden.

Museet fortalte os, at svartbagen på fotoet - verdens største måge - om foråret yngler på Mågeøerne ved Bogense og ellers opholder sig ved Fredericia Havn. Vi har fået kontakter i Mexico, men har endnu ikke fået viden om hverken flamingo eller fregatfugl.

Ringmærkning bruges stadig, men i de seneste år har man suppleret med radio- og satellitsendere og lysloggere, som fæstnes på fuglene. Lysloggere har gjort det muligt at fastlægge havternernes trækrute på utrolige 70.000 km. årligt for den nordgrønlandske bestand - fugleverdenens længste træk. Når vinteren truer, flyver de mod Sydpolens sommer. Der er jævnligt havterner ved Lillebælt - vi har en af de sydligste ynglebestande, og de slipper altså med en kortere flyvetur.

Kort nyt

Ca. 80 havørneunger fløj af reden i år (inkl. en fra Rands Fjord).

Det er det hidtil største antal - i alt er der født op mod 500 ørne unger i Danmark siden havørnen genindvandrede i 1996. Vi har nu mindst 56 par. Og der er plads til flere, mener Dansk Ornitologisk Forening, DOF.

Politiet greb ind over for ejere af vandscootere.

En anmeldelse fra en beboer førte til, at politiet informerede vandscooter-ejere ved Erritsø Strand om forbuddet mod at sejle med vandscooter i vildtreservatet mellem den gamle Lillebæltsbro og Skanseodde/Strib Odde. Der har i pressen været en diskussion af rimeligheden i forbuddet, idet det ikke er forbudt at sejle med speedbåd i området. Se kommunens folder om regler og love for kystområdet (http://www.fredericia.dk/Borger/Natur-miljo/Documents/Natur/KYSTFOLDER%202012_FREDERICIA%20KOMMUNE.pdf)

"Vi kan ikke konkurrere med de tyske landmænd!" - danske landmænds klage gennem nogle år. Mere kvælstof på danske marker vil føre til yderligere forurening af vores fjorde og have. Men nu kommer løsningen på de danske landmænds dilemma: EU-kommissionen opfordrer på det kraftigste Tyskland til at bekæmpe forureningen af vandmiljøet, der skyldes en alt for lempelig regulering af kvælstof i tysk landbrug. se mere her.

Ørneungen ved Rands Fjord. Se her en observation af ungen i DOF-basen fra den 14.8.: "*Tog en lille tur rundt ved reden. Fløj flot og sikkert!*" Siden må vi antage, at den er blevet endnu dygtigere. En kritisk fase synes vel overstået. Næste fase er, at ungen skal lære selv at skaffe føden, og det skal ske inden vinter.

Er der emner, du synes, vi skal skrive om?

Så send os en mail - fredericia@dn.dk - eller ring til Karsten Enggaard eller Ole Klottrup

Tilmelding til DN Fredericias nyhedsbrev kan ske [her](#)
Her kan du også se de tidligere nyhedsbreve.

Mange hilsener fra Danmarks Naturfredningsforening i Fredericia

Karsten Enggaard, formand	tlf. 7594 3166
Ole Klottrup, næstformand	tlf. 7593 1717
Meld dig ind i DN på	www.dn.dk

 > [Følg DN på Facebook](#)

(<http://www.facebook.com/home.php#!/pages/Danmarks-Naturfredningsforening/38507331439>)

> [Følg DN Fredericia på Facebook](#)

(<http://www.facebook.com/DanmarksNaturfredningsforening#!/pages/Danmarks-Naturfredningsforening-i-Fredericia/494461143950297?fref=ts>)

Gå ind på vores hjemmeside www.dn.dk/fredericia og se mere om, hvad vi arbejder med her i kommunen.

DN's overordnede hjemmeside finder du her www.dn.dk.

Or er du i tvivl om noget, så ring til Karsten Enggaard på 7594 3166.

> [Afmeld nyhedsbrevet på dn.dk/nyhedsbrev](http://dn.dk/nyhedsbrev)